

**XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA IXTISOSLASHGAN MAKTABLARDA
AXBOROT TEXNALOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI**

Begnaeva Saboxat Vladimirovna

*Ichki ishlar vazirligining ixtisoslashtirilgan maktab internati ingliz tili fani
o'qituvchisi*

Axborot inqilobi asrida xorijiy tillarning roli ortib bormoqda. Xorijiy tillarni bilish yoshlarga jahon madaniyatiga qo'shilish, global internet resurslari imkoniyatlaridan foydalanish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan ishlash, shuningdek, o'z kasbiy mahoratini oshirish imkonini beradi.

Axborot texnologiyalari kelajak avlodlarda kasbiy va shaxsiy munosabatlarni o'rnatishi kerak bo'lgan yangi global muhitni yaratadi. Chet tillarida ta'lim olishda multimedia taqdimoti alohida ilmiy qiziqish uyg'otib, o'quv jarayonida dolzarbligi ma'lumotlarni taqdim etishning o'ziga xos imkoniyatlari bilan izohlanadi: ko'p kanalli, vizualizatsiya, yaxlitlik, o'rganilayotgan jarayonlar va hodisalarni modellashtirish, interaktivlik o'yin shakllari mavjud.

A.Kichenko multimedia o'quv qo'llanmalari o'quv va ilmiy ma'lumotlarni kompleks tashkil etish bilan tavsiflangan, o'quvchilarning interfaol va uzluksiz ta'lim o'zaro ta'sirini ta'minlaydigan, o'quvchilarga chet tillarini o'rgatish orqali individual ta'lim va kasbiy yo'naltirilgan faoliyatni tez va sifatli boshqarishga imkon beradigan didaktik vosita sifatida qaraladi.

Ta'lim tizimidagi nisbatan yangi hodisa bo'lgan multimedia imkoniyatlari to'liq o'rganilmagan, ammo ta'limga axborot texnologiyalarini joriy etish bilan bog'liq ko'plab masalalar ilmiy adabiyotlarda keltirib o'tigan. Masalan, Klevtsova chet tillarini o'qitishda multimedia taqdimotlarini yaratish va ulardan foydalanishning metodologik va didaktik tamoyillarini o'rgangan. Lazareva tomonidan yozilgan ilmiy ishlarda chet tilini o'rganish sifatini ta'minlash uchun multimedia taqdimotlaridan foydalanish ko'rib chiqilgan. Universitetda chet tillarini o'rganish jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanishning didaktik shartlari Abasheva tomonidan muhokama qilindi. Multimedialli taqdimotlar orqali talabalarning kasbiy yo'naltirilgan chet tilidagi muloqotini o'rgatish usullari A.A.Kichenkoning tadqiqotida o'rganilgan. Taqdimotlardan foydalanishning afzalliklari boshqa tadqiqotchilar tomonidan xam qayd etilgan (I.A. Zimnyaya, E.I. Passov , E.S.Po'lat, I.Xaleeva). O.V.Popkovaning fikricha, chet tillarining amaliy mashg'ulotlariga taqdimotlarni kiritish rang-baranglik olib keladi, o'quv jarayonini jonlantiradi, o'quvchilarga hissiy ta'sirni oshiradi, qulay o'quv muhitini yaratadi va haqiqiy muloqot modelini shakllantirishga yordam beradi.

Chet tili darslarida ixtisosligiga doir o'quvchilarga yangi leksik va grammatik materialni tushuntirish va qayta ko'rib chiqish bosqichida taqdimotlardan

foydalanishni har tomonlama tahlil qilishdan iborat. Bunda asosiy maqsad o'quv taqdimotlaridan foydalangan holda xorijiy tillarning kommunikativ kompetentsiyasini shakllantirish mezonlari, ko'rsatkichlari va darajalarini aniqlashga qaratiladi. Ta'lim jarayoniga kommunikativ kompetentsiyani shakllantirish o'quv taqdimotlaridan foydalangan holda amalga oshirilsa, talabalarning chet tillarini o'qitish samaradorligi ortadi.

Chet tilining amaliy mashg'ulotlarida taqdimotlardan unumli foydalanish o'rganishning turli bosqichlarida amalga oshiriladi. PowerPoint dasturi tomonidan tayyorlangan taqdimotlar yordamida yangi materialni (leksik va grammatik) tushuntirish yanada ma'lumotli va vizual bo'ladi. O'quvchilar o'qituvchining nutqini nafaqat quloq bilan idrok etadilar, balki ushbu nutqni aks ettiruvchi misol va tasvirlarni ham ko'radilar. Shunday qilib, ma'lumotni idrok etish ikkita hissiy kanal orqali amalga oshiriladi: eshitish (akustik) va vizual (optik), bu idrok va mnemonik yodlash jarayoniga yordam beradi. Chet tili darslarida taqdimotlardan foydalanishning qo'shimcha afzalligi - undan amaliy dars rejasi sifatida foydalanish imkoniyati. Darsni o'tkazib yuborgan o'quvchilar ushbu materialdan foydalanishi mumkin, chunki o'qituvchilar taqdimotlarni o'quvchilarning darsdan tashqari mustaqil ishlashi uchun qulay imkoniyatlarni yaratadi. Bundan tashqari, o'quvchilar tugallangan mavzuni takrorlash uchun bir muncha vaqt o'tgach, ushbu materialga yana murojaat qilishlari mumkin.

Sifatli o'quv taqdimotlarini yaratish har qanday ta'lim muassasida chet tili o'qituvchisining asosiy vazifalaridan biridir. Grammatik to'g'rilik muhim jihat xisoblanib, o'quv taqdimotlari matni zamonaviy ingliz tili me'yorlariga muvofiq to'g'ri bo'lishi kerak. Zamonaviy yangi metodikalar qo'llaniladigan materiallar yuqori sifatli o'quv taqdimotlarini yaratish uchun zarur bo'lib, ulardan foydalanish chet tili darslarini yanada mazmunli, samarali, rang-barang va qiziqarli qiladi va talabalarning kommunikativ kompetentsiyasini rivojlantirishga yordam beradi.

Chet tilini o'qitishda o'quv taqdimotlaridan foydalanish sezilarli natijalarga erishishga, o'quvchilarning xorijiy tillarni o'zlashtirish darajasini oshirishga yordam beradi.

O'quv taqdimotlaridan foydalanish ta'lim oluvchilarning kommunikativ kompetentsiyasini shakllantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Taqdimotlar ixtisoslashgan maktab o'quvchilarining nazariy, amaliy va individual mashg'ulotlarda bilim faolligini faollashtiradi, istalgan vaqtda materiallar mavjudligini ta'minlaydi. U o'rganishga qiziqishni uyg'otadi va texnologik ko'nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish uchun tegishli shart-sharoitlarni yaratadi.

Bundan tashqari, o'quv taqdimotlaridan istiqbolli foydalanish masofaviy ta'lim elementlarini yaratish imkonini beradi, ular karantin, tabiiy anomaliyalar,

o'quvchilarning ta'lim muassasasida uzoq muddat majburiy qatnashmasligi kabi turli salbiy omillar ta'sirida uzluksiz va barqaror ta'lim jarayonini ta'minlaydi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1. Абашева И. Х. Дидактические условия использования информатсионных технологий в протсеце обучения иностранному языку в вузе МВД Россия 2007.
2. Киченко А. А. учеб. пособие для преподавателей английского языка неязыковых вузов. -М.:, 2010 йил.
3. Лазарева А. С. Использование мультимединой презентации для обеспечения качества обучения говорению на иностранном языке. 2007 йил.
4. Попкова О.В. Рол самостоятельной работы студентов по созданию презентаций в формате Майкрософт PowerПоинт развити язйковой ва информатсион компетентсии. 2015 йил.

